

Vamberk

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Rychnov nad Kněžnou

Nadmořská výška: 320 m n. m.

Počet obyvatel: 4 366

Adresa URL: vamberk.cz

Okres: Rychnov nad Kněžnou

GPS souřadnice: 50.117561N, 16.290675E

První pís. zmínka: 1341 (683 let)

PSČ: 517 54

Historie obce Vamberk

Mimo hlavních opěrných mocenských bodů, vybudovaných ve 13. století - hradů Potštejn a Litic, byl významný i menší hrádek na skalnatém ostrohu na řekou Zdobnicí, pojmenovaný Waldenberg. O jeho původním vzezření nic nevíme, zmiňován je až ve výčtu statků, navrácených králem dědicům potrestaného Mikuláše z Potštejna. Během let se jméno Waldenberg zkracovalo na Walmburg, až se ustálil dnešní název Vamberk. Z roku 1616 pochází písemné privilegium od císaře Matyáše s právem 3 jarmarků a týdenního trhu. Zároveň jim při těchto příležitostech povolil vybírat na mostě mýto. Své vrchnosti odváděla pak města poplatek, zvaný šos neboli peníz ochranný a podle místních zvyklostí a různých závazků vykonávali i práce robotní. Po bitvě na Bílé Hoře za vlády Pecingara, byl evangelík a stál na straně vzbouřenců, propadla třetina majetku ve prospěch císaře. Po té za 30 715 kop míšenských byl majetek prodán císařskému vojevůdci Albrechtu z Valdštejna. Ten příští rok směnil vamberecké panství s Marií Majdalénou Trčkovou z Lobkovic a ta jej prodala okolo roku 1267 císařskému generálu Kašparovi z Grambu. Listina z 22. února 1707 stvrzuje prodej Vamberka Leopoldovi Libštejnskému z Kolovrat na Rychnově spolu se vsí Merklovice, Podřezov, Roveň, Lupenice, Jámy, Jahodov, Peklo, údolí řečené Pekelec a zámek s pivovarem, pálenkou, krčmami, poplužními dvory. A to vše za 90 000 zlatých rýnských. Robotní povinnosti, vystupňované za Kašpara z Grambu velmi sužovaly obyvatele Vamberka, a proto městská rada prosila vrchnost o zmírnění svých povinností. Rozsáhlou listinu přijal František Karel hrabě Libštejnský z Kolovrat, který převzal správu panství roku 1716. Hrabě Libštejnský potvrdil vambereckým obchod se solí, osvobodil je (kromě 6 chalup) od robot za roční plat 102 kopy 31 grošů a propustil je z nevolnictví. Význačným činem byla stavba Moravsko-polské silnice, jež byla zahájena roku 1839 a za dva roky dokončena. Vyžádala si značné terénní úpravy včetně prokopání kopce u kostela a stavbu terasu pod kostelem. Vjezd do města byl přes řeku Zdobnici po dřevěném mostě. O 25 let později byl tento most nahrazen mostem kamenným s dvěma mohutnými oblouky a osmi sochami českých patronů. Velikou kulturní událostí pro Vamberk bylo odhalení pomníku mistra Jana Husa 3. července 1904. Divadelní spolek Zdobničan připravil k tomuto dni Tylovu hru "Jan Hus", kterou sehráli čtyřikrát při vyprodaném sále. První světová válka, jakkoli tíživá, nedopadla na obyvatele Vamberka tak krutě jako jinde. Nejdůležitějším mezníkem novodobé historie byla druhá světová válka. Po staletí ustálené a pozvolně se rozvíjející cechovní a posléze řemeslnické vztahy ve Vamberku byly narušeny přemístěním Báňské a hutní společnosti ze slezských Sudet a následným přílivem dělnictva. Městečko, po staletí žijící z krajkářství, tkalcovství a obchodu se dřevem, v němž se koncem 19. a počátkem 20. století začal nesměle rozvíjet průmysl textilní, kamnářský a masný, se během několika let stalo nejen průmyslovým centrem regionu, ale i jedním z nejprůmyslovějších měst celé oblasti.

